

Erhard Gorys

Tschechische Republik

Kultur, Landschaft und Geschichte
in Böhmen und Mähren

DUMONT
Buchverlag Köln

Inhalt

Vorwort	10
Geschichtlicher Überblick	12
Vorgeschichte (bis 2. Jt. v. Chr.)	12
Kelten und Germanen (1. Jt. v. Chr.–6. Jh. n. Chr.)	13
Das Großmährische Reich (9. Jh.)	14
Die Přemysliden (Ende des 9. Jh.–Anfang des 14. Jh.)	16
Karl IV. und das »Goldene Zeitalter« (1346–1378)	18
Die Hussitenkriege (1419–1435)	21
Beginn der Habsburger Zeit (ab 1526) und Dreißigjähriger Krieg (1618–1648)	22
<i>Wallenstein. Ein Porträt</i>	24
Aufklärung und beginnende Industrialisierung (18./19. Jh.)	27
Der Weg zum Nationalstaat (1848–1918)	28
<i>Josef Lada und der brave Soldat Schwejtek</i>	29
Die erste Tschechoslowakische Republik (1918–1938)	30
Reichsprotectorat Böhmen und Mähren (1939–1945)	31
Die zweite, sozialistische Republik (1946–1989/90)	34
Wende und Teilung (ab 1990)	36
Prag (Praha)	38
Stadtgeschichte	39
<i>Die Legende vom Golem</i>	42
Altstadt (Staré město)	43
Vom Repräsentationshaus zum Altstädter Ring (Staroměstské nám.) 44	
Altstädter Ring (Staroměstské nám.) 47	
Vom Altstädter Ring zur Karlsbrücke (Karlův most) 52	
Josephstadt (Josefov) 58	
Nördliche Altstadt 62	
Südliche Altstadt 64	
<i>Nepomuk, Brückenheiliger und Landespatron</i>	67
Kleinseite (Malá strana)	68
Hradschin (Hradčany)	77
Die Prager Burg 77	
Die Burgstadt (Hradčany) 89	
<i>Die Parler, Baumeister und Bildhauer</i>	86

Neustadt (Nové město)	96
Vom Palais Lažanský zum Wenzelsplatz (Václavské nám.) 98	
Vom Wenzelsplatz zur Villa Amerika 102	
Rund um den Karlsplatz (Karlovo nám.) 103	
Der Vyšehrad	105
Andere Stadtteile	108

Mittelböhmen (Střední Čechy) .....

Karlštejn (Karlstein)	112
Beroun, Tropfsteinhöhlen von Koněprusy, Žebrák, Točnick, Komárov, Dobříš, Strž-Teich	115
Příbram (Pibrans)	118
Křivoklát (Püglitz)	119
Slaný (Schlan)	121
Lidice, Třebíz	121
Veltrusy (Weltrus)	123
Nelahozeves, Kralupy nad Vltavou	123
Mělník (Melnik)	124
Hörín, Liběchov, Kokořín	126
Brandýs nad Labem/Stará Boleslav (Brandeis an der Elbe/Altbunzlau)	127
Benátky nad Jizerou (Benatek)	129
Mladá Boleslav (Jungbunzlau)	130
Kutná Hora (Kuttenberg)	131
<i>Die Baummeisterfamilie Dientzenhofer</i>	132
Kolín (Kolin)	136
Schlachtfeld von Kolín, Kouřim	138
Konopiště (Konopischt)	139
Benešov, Jemniště, Vrchotovy Janovice, Sedlčany, Slapy-Stausee, Hrazany	142

Südböhmen (Jižní Čechy) .....

České Budějovice (Budweis)	146
<i>Budweis - Linz, die erste Eisenbahn auf dem europäischen Kontinent</i>	149
Svobodná blata, Zbudov	150
Hluboká nad Vltavou (Frauenberg)	150
Ohrada, Týn nad Vltavou	153
Bechyně (Bechin)	153
Tábor (Tabor)	154
Soběslav, Borkovická blata und böhmischer Bauernbarock	157
Pelhřimov (Pilgram)	158
Klášter Želiv (Kloster Seelau)	158
Jindřichův Hradec (Neuhaus)	159
<i>Berta von Rosenberg, die »weiße Frau«</i>	160
Červená Lhota, Deštna, Kamenice nad Lipou, Nová Bystřice, Landštejn	161

Slavonice (Zlabings)	163
Třeboň (Wittingau)	165
<i>Die südböhmische Teichlandschaft</i>	166
Třeboňsko, Chlum u Třeboňe	167
Český Krumlov (Krumau)	168
Chvalšiny, Zlatá Koruna, Dívčí Kámen, Římov, Trocnov, Trhové Sviny, Žumberk ...	172
Nové Hrady (Gratzen)	174
Terčino údolí, Dobrá Voda	175
Rožmberk nad Vltavou (Rosenberg)	175
Vyšší Brod (Hohenfurth)	177
Böhmerwald (Sumava)	177
<i>Adalbert Stifter und der Hochwald</i>	178
Prachatice (Prachatitz)	182
Husinec, Netolice, Bavorov, Helfenburk	183
Kratochvíle (Kurzweil)	184
Strakonice (Strakonitz)	186
Volyně und Umgebung	187
Blatná (Platten)	187
Písek (Pisek)	188
Zvíkov, Orlík	189

Westböhmen (Západní Čechy)	191
Plzeň (Pilsen)	192
Starý Plzeňec, Radyně, Kozel, Přeštice, Lužany, Švihov, Manětín, Plasy, Stupno, Rokycany	220
Klatovy (Klattau)	224
Horažďovice, Rabí	225
Sušice (Schüttenhofen)	226
Petrovice, Velhartice	227
Kašperské Hory (Bergreichenstein)	228
Kašperk, Železná Ruda, Künisches Gebirge	229
Domažlice (Taus)	231
Horšovský Týn (Bischofteinitz)	232
Tachov (Tachau)	233
<i>Die Choden</i>	234
Planá, Stříbro	235
Benediktinerabtei Kladruby (Kladrau)	236
Bor, Pímda	238
Mariánské Lázně (Marienbad)	239
<i>Marienbader Elegie - Goethes letzte Liebe</i>	241
Lázně Kynžvart, Klášter Teplá, Konstantinovy Lázně	243
Cheb (Eger)	244
Františkovy Lázně (Franzensbad)	248
Aš, Sokolov	250

Karlovy Vary (Karlsbad)	250
Loket, Horní Slavkov, Běcov nad Teplou, Ostrov	257
Jáchymov (St. Joachimsthal)	259
Boží Dar, Klášterec nad Ohří, Valeč	261

Nordböhmen (Severní Čechy) .....

Ústí nad Labem (Aussig)	264
Litoměřice (Leitmeritz)	266
Terezín (Theresienstadt)	270
Plaskovice, Ústětk, Lovosice, Třebenice, Třebívlice	273
Roudnice nad Labem (Raudnitz)	274
Říp, Doksany, Budyně nad Ohří, Libochovice, Házmburk	276
Louny (Laun)	278
Žatec (Saaz)	278
Krásný Dvůr, Kadaň	279
Chomutov (Komotau)	280
Most (Brüx)	281
Teplice (Teplitz)	282
Duchcov (Dux)	284
Klášteř Osek (Ossegg)	286
Rýzmburk, Chlumec	288
Böhmische Schweiz (Děčínské stěny)	289
Děčín (Tetschen)	290
Česká Kamenice, Kamenický Šenov, Panská skála, Nový Bor, Sloup, Česká Lípa ...	292
Liberec (Reichenberg)	294
Frýdlant (Friedland)	297
Jablonec nad Nisou (Gablonz an der Neiße)	299
<i>Böhmisches Glas</i>	300

Ostböhmen (Východní Čechy) .....

Hradec Králové (Königgrätz)	304
Častolovice, Rychnov nad Kněžnou	307
Pardubice (Pardubitz)	308
<i>Das Pardubitzer Steeplechase</i>	308
Skansen Vysočina, Chlumec nad Cidlinou	311
Jičín (Jitschin)	312
<i>Adersbacher und Wekelsdorfer Felsen</i>	313
Böhmisches Paradies (Český ráj)	314
Trutnov (Trautenau)	316
Hostinné, Vrchlabí	317
Riesengebirge (Krkonoše)	318
<i>Rübezahl, der Berggeist des Riesengebirges</i>	321

<i>Ausflug zu Elbquelle und Elbfall</i>	322
Náchod (Nachod)	323
Broumov, Nové Město nad Metují, Česká Skalice, Ratibořice, Kuks, Betlém	324
Litomyšl (Leitomischl)	328
Česká Třebová, Lanškroun, Zábřeh	329
Svitavy (Zwittau)	330
Moravská Třebová, Polička	331
Havlíčkův Brod (Deutsch-Brod)	332

Südmähren (Jižní Morava) .....

Brno (Brünn)	334
<i>Meister Pilgrams Fluch</i>	339
Mikulov (Nikolsburg)	342
Valtice, Lednice	343
Znojmo (Znaim)	344
Vranov nad Dyjí (Frain)	346
Jaroměřice nad Rokytinou (Jarmeritz)	347
Telč (Teltsch)	349
Jihlava (Iglau)	350
Žďár nad Sázavou, Pernštejn, Třebíč, Náměšť nad Oslavou	355
Kroměříž (Kremsier)	357
<i>Ein Schuhimperium aus Mähren</i>	358
Zdislavice, Zlín	360
Staré Město bei Uherské Hradiště	360
Velehrad, Buchlov, Buchlovice, Luhačovice, Bučovice, Slavkov u Brna	361
<i>Moravský kras (Mährischer Karst)</i>	362

Nordmähren (Severní Morava) .....

Ostrava (Ostrau)	366
Hultschiner Ländchen, Rožnov pod Radhoštěm	367
Olomouc (Olmütz)	368
Hrad Bouzov, Schönhengstgau, Šumperk, Krnov	372
Opava (Troppau)	373
Hradec nad Moravicí, Kuhländchen (Nový Jičín, Fulnek)	375

Praktische Reiseinformationen .....

Die Tschechische Republik in Stichwörtern	391
Erläuterung der Fachbegriffe	393
Literaturverzeichnis	395
Abbildungs- und Zitatnachweis	397
Verzeichnis der Karten und Pläne im Textteil	398
Register	399